

คอลัมน์ "จากท่าพระจันทร์ถึงสนามหลวง"

ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันศุกร์ที่ 11 มีนาคม 2537

อังกฤษกับมาเลเซีย เรื่องของน้ำผึ้งหลายหยด

รังสรรค์ ณะพรพันธุ์

ความสัมพันธ์ระหว่างมาเลเซียกับอังกฤษกำลังอยู่ในภาวะเสื่อมทรมอีกครั้งหนึ่ง
ทั้งๆ ที่เพิ่งจะคืนดีกันได้เพียง 6 ปีเท่านั้น

ภาวะหมางเมินระหว่างมาเลเซียกับอังกฤษก่อนหน้านี้เกิดขึ้นในปี 2524 เมื่อ
รัฐบาลอังกฤษประกาศนโยบายการเก็บค่าเล่าเรียนในมหาวิทยาลัยอังกฤษชนิดที่มีการปฏิบัติ
อย่างลำเอียง กล่าวคือ เก็บจากนักเรียนอังกฤษในอัตราต่ำกว่าต้นทุน แต่เก็บจากนักเรียน
ต่างชาติเต็มตามต้นทุน รัฐบาลอังกฤษต้องการประคับประคองฐานะการคลังที่กำลังตกต่ำ แต่
แทนที่รัฐบาลอังกฤษจะกำหนดนโยบายอัตราค่าเล่าเรียนอย่างเสมอภาค กลับเลือกให้เงินอุดหนุน
แก่นักเรียนชาวอังกฤษเท่านั้น รัฐบาลอังกฤษรู้สึกชอบธรรมที่จะดำเนินนโยบายในลักษณะนี้
ในเมื่อรัฐบาลอังกฤษต้องมีพันธะความรับผิดชอบต่อชาวอังกฤษเป็นปฐมฐาน นักเรียนต่างชาติ
ในอังกฤษส่วนใหญ่มาจากประเทศในเครือจักรภพอังกฤษ หรือประเทศที่เคยเป็นอาณานิคมของ
อังกฤษ นโยบายการเก็บค่าเล่าเรียนในมหาวิทยาลัยดังกล่าวนี้จึงสิ้นคลอนสัมพันธภาพระหว่าง
อังกฤษกับเครือจักรภพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาเลเซีย

มาเลเซียถึงกับประกาศนโยบายต่อต้านสินค้าอังกฤษ หากจำเป็นต้องซื้อสินค้า
ต่างชาตีก็น่าจะเลือกซื้อสินค้าจากประเทศอื่นๆ ก่อน หากไม่มีทางเลือกจึงจะซื้อจากอังกฤษ นาย
กรัฐมนตรีมหาธีร์ โมฮัมหมัด (Mahathir Mohamad) เป็นผู้ประกาศใช้นโยบายการเลือกซื้อสินค้า
จากอังกฤษเป็นชาติสุดท้าย (Buy-British-Last Policy) นี้ แม้ว่านายมหาธีร์จะได้ชื่อว่าเป็นผู้
ต่อต้านลัทธิจักรวรรดินิยม และพยายามล้างคราบโคลนของอาณานิคมด้วยการเลิกจัดการศึกษา
ในระดับต่างๆ เป็นภาษาอังกฤษ แต่การประท้วงนโยบายอัตราค่าเล่าเรียนของมหาวิทยาลัย
อังกฤษด้วยการต่อต้านสินค้าอังกฤษเช่นนี้ กลับสะท้อนให้เห็นจิตใต้สำนึกที่ต้องการคงไว้ซึ่งความ
เป็นอาณานิคมอย่างสิ้นเชิง เพราะนายมหาธีร์ยังคงต้องการให้รัฐบาลอังกฤษให้เงินอุดหนุน
การศึกษาแก่นักเรียนชาวมาเลเซียดูเดียวกับที่ให้แก่นักเรียนชาวอังกฤษ กล่าวอย่างถึงที่สุดก็คือ
นายมหาธีร์ประท้วงอังกฤษด้วยจิตใต้สำนึกที่ว่า อังกฤษกระทำตัวไม่สมกับที่เป็น 'พี่เอื้อย' หรือ
ผู้นำจักรภพ ผู้นำมาเลเซียยังคงต้องการที่จะให้อังกฤษอุ้มชูเหมือนยุคสมัยที่ยังเป็นอาณานิคม

ความหมางเมินระหว่างมาเลเซียกับอังกฤษ ซึ่งเริ่มมาแต่ปี 2524 ทำท่าว่าดีขึ้น ในปี 2531 เมื่อนางมาร์กาเรต แตตเชอร์ (Margaret Thatcher) พยายามสมานแผลด้วยการแสดงเจตจำนงที่จะให้เงินช่วยเหลือโครงการเขื่อนไฟฟ้าเปอร์กอ (Pergau Dam) เมื่อนายมหาธีร์เยือนอังกฤษในปี 2532 รัฐบาลนางแตตเชอร์ประกาศที่จะให้ความช่วยเหลือโครงการสร้างเขื่อนดังกล่าวนี้จำนวน 234 ล้านปอนด์สเตอร์ลิง (หรือประมาณ 346 ล้านดอลลาร์อเมริกัน)

แต่แล้วเรื่องฉาวโฉ่ก็ปรากฏขึ้น เมื่อมีการเปิดโปงกันว่าโครงการความช่วยเหลือโครงการสร้างเขื่อนเปอร์กอเป็นโครงการที่มีผลต่างตอบแทนที่มาเลเซียต้องซื้ออาวุธจากอังกฤษมูลค่า 1,000 ล้านปอนด์สเตอร์ลิง การให้ความช่วยเหลือต่างประเทศเพื่อแลกกับการขายสินค้าหรือที่เรียกกันว่า Aid-for-Trade Programme (= ATP) เป็นเรื่องผิดกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง Overseas Aid Act of 1980 ทั้งรัฐบาลนางแตตเชอร์และรัฐบาลนายจอห์น เมเจอร์ต่างถูกโจมตีว่ากระทำผิดกฎหมาย ทั้งๆที่ต้องมีหน้าที่รักษากฎหมายมิให้นำเข้าสื่อมวลชนอังกฤษยังเจาะหาข้อมูลพบว่า บรรดาผู้ที่ได้ประโยชน์จากการขายอาวุธให้มาเลเซียล้วนแล้วแต่เป็นสมาชิกพรรคอนุรักษนิยมและเป็นผู้ใกล้ชิดกับผู้หญิงแตตเชอร์ทั้งสิ้น นอกจากนี้ ข้อเท็จจริงยังปรากฏอีกว่ามาเลเซียซื้ออาวุธจากอังกฤษในราคาสูงกว่าที่ควรจะเป็น เรื่องนี้มีผลกระทันต่อรัฐบาลนายมหาธีร์ โมฮัมหมัดโดยมีพักต้องสงสัย ในเมื่อโครงการความช่วยเหลือระหว่างประเทศกลายเป็นโครงการ 'ตะหู่เข้าปากหมา' เสียแล้ว

ความวัวยังไม่ทันหาย ความควายก็เข้ามาแทรก เมื่อหนังสือพิมพ์ *The Sunday Times* รายงานข่าวว่า บริษัท George Wimpey International เสนอให้สินบน 50,000 เหรียญอเมริกันแก่นายกรัฐมนตรีมาเลเซีย เพื่อให้ได้สัญญาการสร้างโรงถลุงแร่อะลูมิเนียม เรื่องนี้สร้างความโกรธแค้นแก่ผู้นำรัฐบาลมาเลเซียอย่างยิ่ง นายมหาธีร์ให้สัมภาษณ์สื่อมวลชนและกล่าวถากถางว่า เหตุใดเงินสินบนนายกรัฐมนตรีมาเลเซียจึงน้อยนิดนัก ส่วนนายอันวาร อิบราฮิม (Anwar Ibrahim) รองนายกรัฐมนตรี ผู้ซึ่งนายมหาธีร์สนับสนุนให้เป็นทายาททางการเมืองถึงกับออกโรงปกป้องนายมหาธีร์อย่างถึงที่สุดว่า นายมหาธีร์เป็นคนสมถะและไม่สะสมทรัพย์สินใดๆ อีกทั้งเป็นผู้ที่ผลักดันให้เศรษฐกิจมาเลเซียรุดหน้าอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน

อย่างไรก็ตาม ผู้นำฝ่ายค้านไม่ยอมหลงคารมทั้งนายมหาธีร์และนายอันวาร นายหลิมกิตเสียง (Lim Kit Siang) เรียกร้องให้รัฐบาลมาเลเซียแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อไต่สวนข้อเท็จจริง (Royal Commission of Inquiry) เพื่อหาข้อสรุปให้ได้ว่ามีการฉ้อราษฎร์บังหลวงหรือไม่ ส่วนนายการ์ปัล สิงห์ (Karpal Singh) รองหัวหน้าพรรคกิจประชาธิปไตย (Democratic Action Party) เรียกร้องให้นายมหาธีร์ยื่นฟ้อง *The Sunday Times* ในประเทศอังกฤษ เพื่อพิสูจน์ความบริสุทธิ์ แต่จนถึงวันที่เขียนบทความนี้ นายมหาธีร์ก็ยังไม่ได้กระทำการตามที่ผู้นำพรรคฝ่ายค้านเรียกร้อง

แทนที่รัฐบาลมาเลเซียจะตอบโต้หนังสือพิมพ์ *The Sunday Times* เป็นการเฉพาะ กลับกระทำการตอบโต้อังกฤษทั่วประเทศ การตอบโต้ปรากฏเป็นรูปธรรม 2 ด้าน

ด้านที่หนึ่ง ได้แก่ การห้ามบริษัทอังกฤษเข้าประมูลโครงการต่างๆของรัฐบาลมาเลเซีย ถึงจะยื่นซองประมูลก็จะถูกคัดออกตามนโยบายของรัฐบาล นายอันวาร์ อิบราฮิมถึงกับกล่าวว่า บริษัทมาเลย์ที่ร่วมทุนกับบริษัทอังกฤษ หากต้องการประมูลโครงการของรัฐบาลมาเลเซีย จะต้องแสวงหาหุ้นส่วนหรือผู้ร่วมทุนใหม่

ด้านที่สอง ได้แก่ การงดส่งนักเรียนมาเลย์ไปศึกษาต่อยังประเทศอังกฤษเป็นการชั่วคราว โดยอ้างเหตุผลอันยากแก่การรับฟังว่า นักเรียนมาเลย์อาจมิได้รับความปลอดภัยในประเทศอังกฤษ

ผู้นำมาเลเซียพยายามตอบโต้อย่างจำกัดผล เพราะเกรงเกรงว่า การตอบโต้จะส่งผลกระทบต่อชนิตบานปลาย นายอันวาร์ยืนยันว่า การค้าระหว่างเอกชนยังคงเป็นไปตามปกติ แต่การตอบโต้ของรัฐบาลมาเลเซียครั้งนี้ทำให้ประชาสังคมโลกมองผู้นำมาเลเซียในทางลบ เพราะไม่เพียงแต่รัฐบาลมาเลเซียจะตอบโต้อังกฤษอย่างไม่เป็นธรรมเท่านั้น หากยังไม่สามารถอธิบายได้อีกว่า เหตุใดนายมหาธีร์จึงไม่กล้าฟ้องหนังสือพิมพ์ *The Sunday Times* ในข้อหาหมิ่นประมาท ปฏิกริยาอย่างเกินเลยของผู้นำมาเลเซียครั้งนี้อาจทำให้รัฐบาลอังกฤษจำต้องตอบโต้รัฐบาลมาเลเซียบ้าง โดยที่กระทรวงการต่างประเทศอังกฤษเริ่มแย้มพรายเรื่องนี้เมื่อต้นเดือนมีนาคม 2537 ในอีกด้านหนึ่ง ท่านผู้หญิงแตรเซอร์ซึ่งสนิทสนมกับนายมหาธีร์เป็นพิเศษ ก็ออกข่าวเสนอตัวเป็นผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทระหว่างประเทศทั้งสอง

อย่างไรก็ตาม นายอันวาร์ อิบราฮิม พยายามเบนประเด็นความขัดแย้งครั้งนี้ไปเป็นความขัดแย้งส่วนบุคคลระหว่างนายมหาธีร์ โมฮัมหมัด กับนายรูเปอร์ต เมอร์ด็อก (Rupert Murdoch) ผู้ซึ่งได้ชื่อว่าเป็นเจ้าพ่อสื่อมวลชนโลก โดยกล่าวหาว่า นายเมอร์ด็อกเป็นผู้อยู่เบื้องหลังในการทำลายชื่อเสียงของนายมหาธีร์ เพราะเหตุที่ไม่ชอบหน้านายมหาธีร์นั่นเอง ตามอรรถาธิบายของนายอันวาร์ นายเมอร์ด็อก ซึ่งเป็นเจ้าของหนังสือพิมพ์ *The Sunday Times* ได้อาศัยหนังสือพิมพ์ฉบับนั้น 'กุ' ข่าว เพื่อทำลายชื่อเสียงของนายมหาธีร์ เพราะนายมหาธีร์เคยวิพากษ์วิจารณ์พฤติกรรมกรรมการผูกขาดข่าวสารของนายเมอร์ด็อก

นายมหาธีร์ได้ชื่อว่าเป็นนักวิพากษ์ปากกล้า หากจะให้สมญานามว่า 'ส. ศิวรักษ์แห่งมาเลเซีย' คงจะไม่ผิดข้อเท็จจริงนัก ในปี 2536 เมื่อนายรูเปอร์ต เมอร์ด็อกเข้าไปยึดกิจการ Star TV ในฮ่องกง โดยจ่ายเงิน 500 ล้านดอลลาร์อเมริกันซื้อหุ้นจำนวน 63.6% นายมหาธีร์ก็ออกมาวิพากษ์วิจารณ์ว่า นายเมอร์ด็อกมีความต้องการควบคุมข่าวสารในโลกอย่างกระจ่างชัด เพราะ

Star TV เป็นกิจการที่ไม่เคยให้กำไร แต่นายเมอร์ดอกกลับทุ่มเงินจำนวนมากเพื่อยึดครองกิจการ นายมหาธีร์ย้าว่า คนเพียงคนเดียวไม่ควรใช้อำนาจในการควบคุมข่าวสารมากเกินไป

การเบนประเด็นไปเป็นเรื่องความขัดแย้งส่วนบุคคลระหว่างนายมหาธีร์กับนายเมอร์ดอก ยิ่งสร้างภาพอันเสื่อมเสียแก่ผู้นำมาเลเซียมากขึ้น เพราะอธิบายได้ยากยิ่งขึ้นว่า เหตุใดผู้นำมาเลเซียจึงไม่ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดกับนายเมอร์ดอกหรือหนังสือพิมพ์ *The Sunday Times* แต่กลับไปตอบโต้อังกฤษทั่วประเทศ?